

Уговор о оснивању Енергетске заједнице- корак ка паневропском тржишту енергије

Петар Максимовић
Агенција за енергетику
Републике Србије

**3. Међународни сајам електричне енергије, рударства, гаса и нафте, обновљивих
извора енергије и енергетске ефикасности**

Београд, 12. септембар 2007.

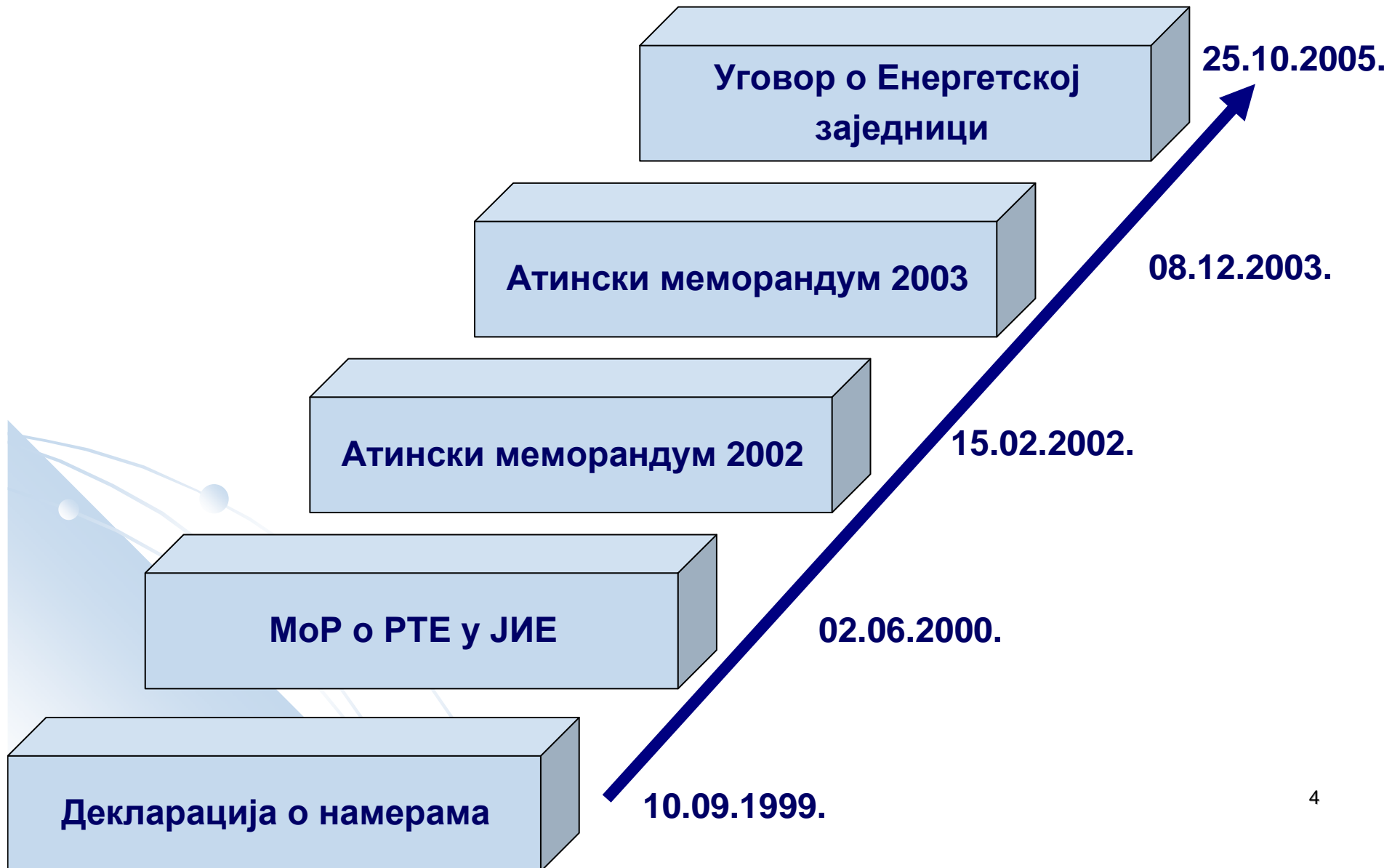
Садржај

- **Кратка историја Атинског процеса**
- **Циљеви Енергетске заједнице**
- **Главне поставке Уговора о ЕнЗ**
- **Србија и ЕнЗ- могућности и ограничења**
- **Актуелна збивања у ЕУ**
- **Актуелна збивања у ЈИЕ**
- **Закључци**

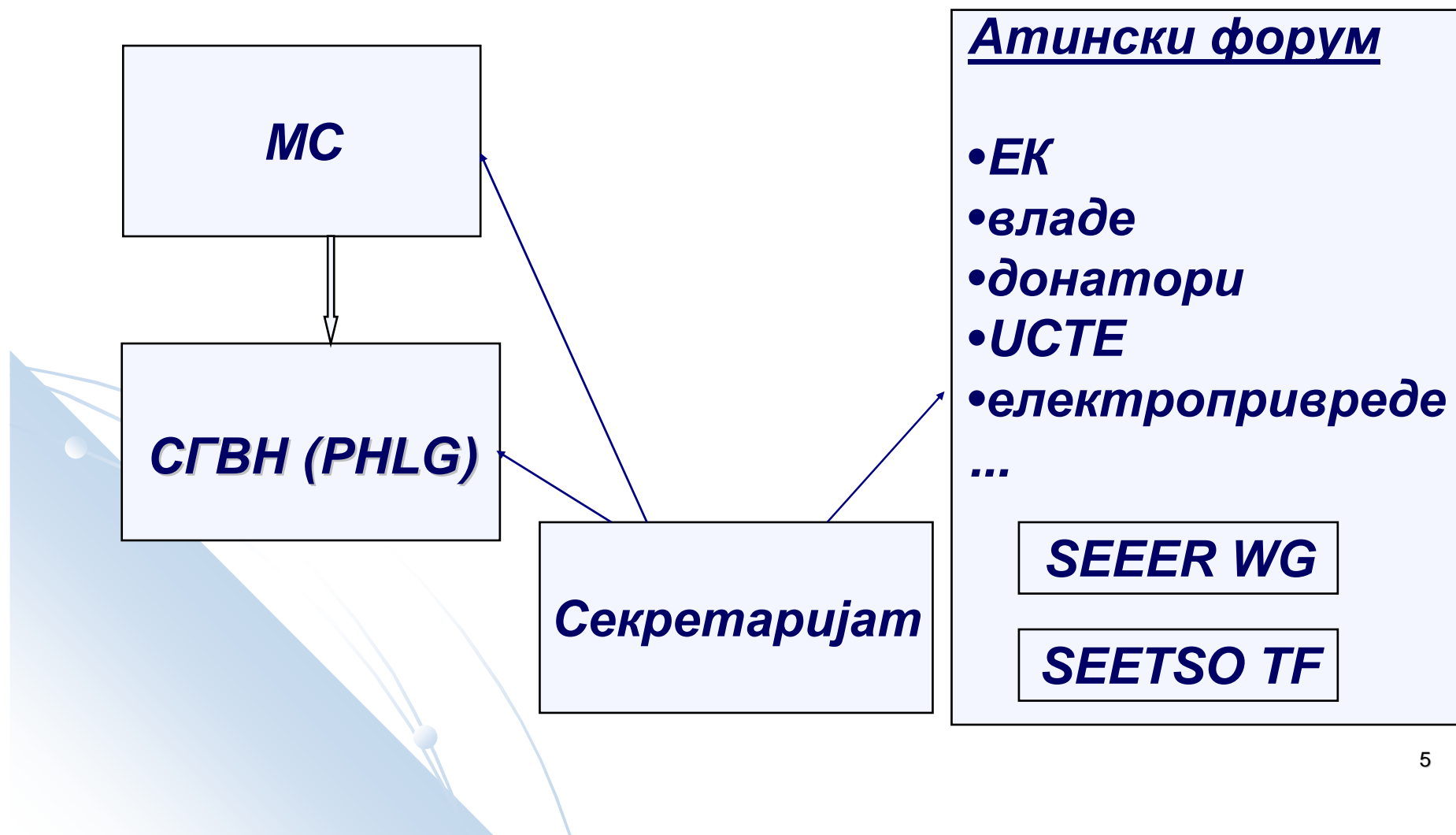
КРАТКА ИСТОРИЈА АТИНСКОГ ПРОЦЕСА

Атински процес

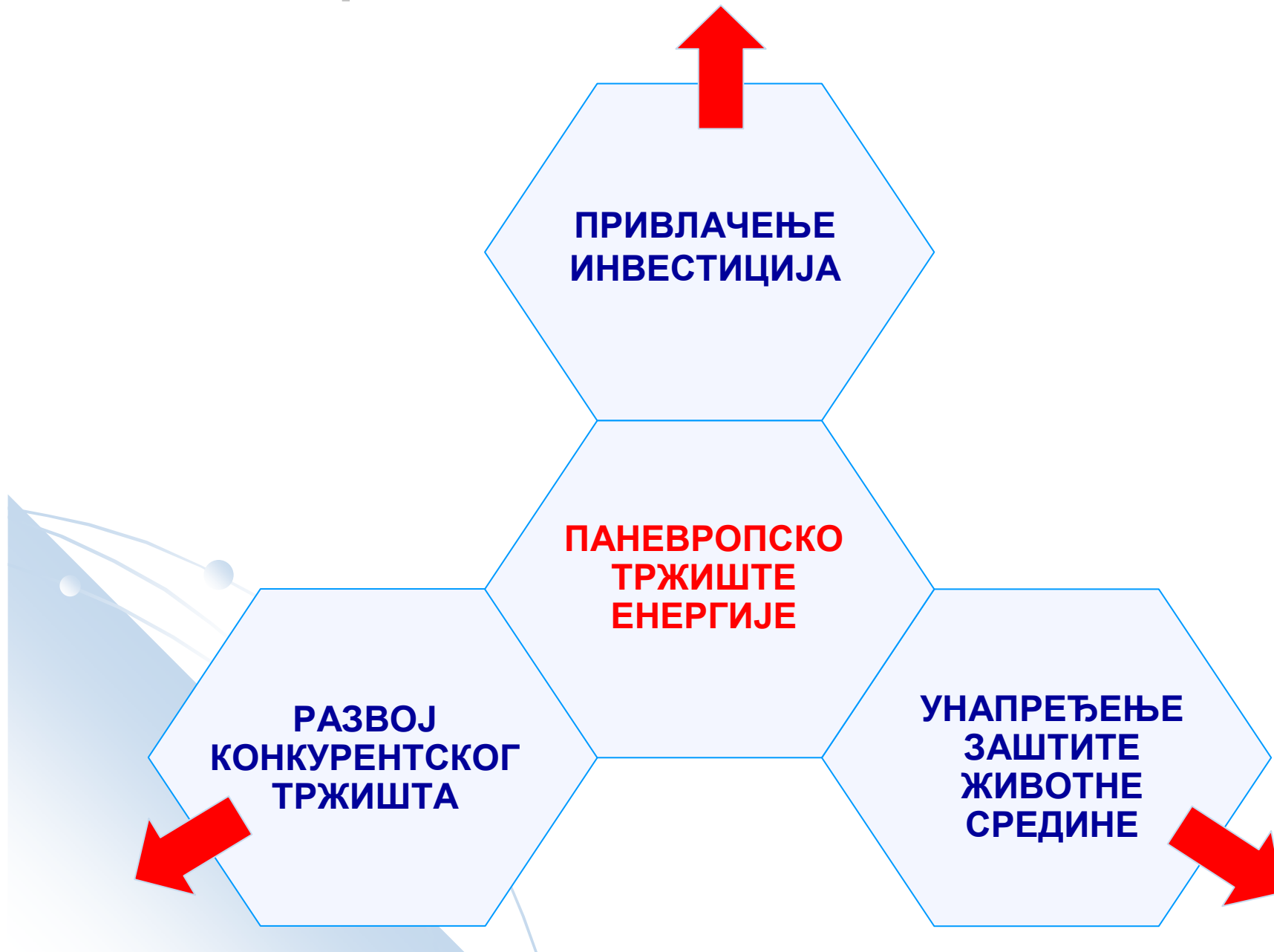
Институције основане Атинским меморандумима

ЦИЉЕВИ ЕНЕРГЕТСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Стратешки циљеви ЕнЗ

Предуслови за остварење стратешких циљева

- Правни оквир
- Структура
индустрије
- Институционални
оквир
- **Управљање
променама**

Национални ниво

Ниво Енергетске
заједнице

ГЛАВНЕ ПОСТАВКЕ УГОВОРА

Географски обухват Уговора (1)

Наслов II:

AL, CRO, BiH, SRB, MNE,
MK, UNMIK

Наслов III:

AL, CRO, BiH, SRB, MNE,
MK, UNMIK

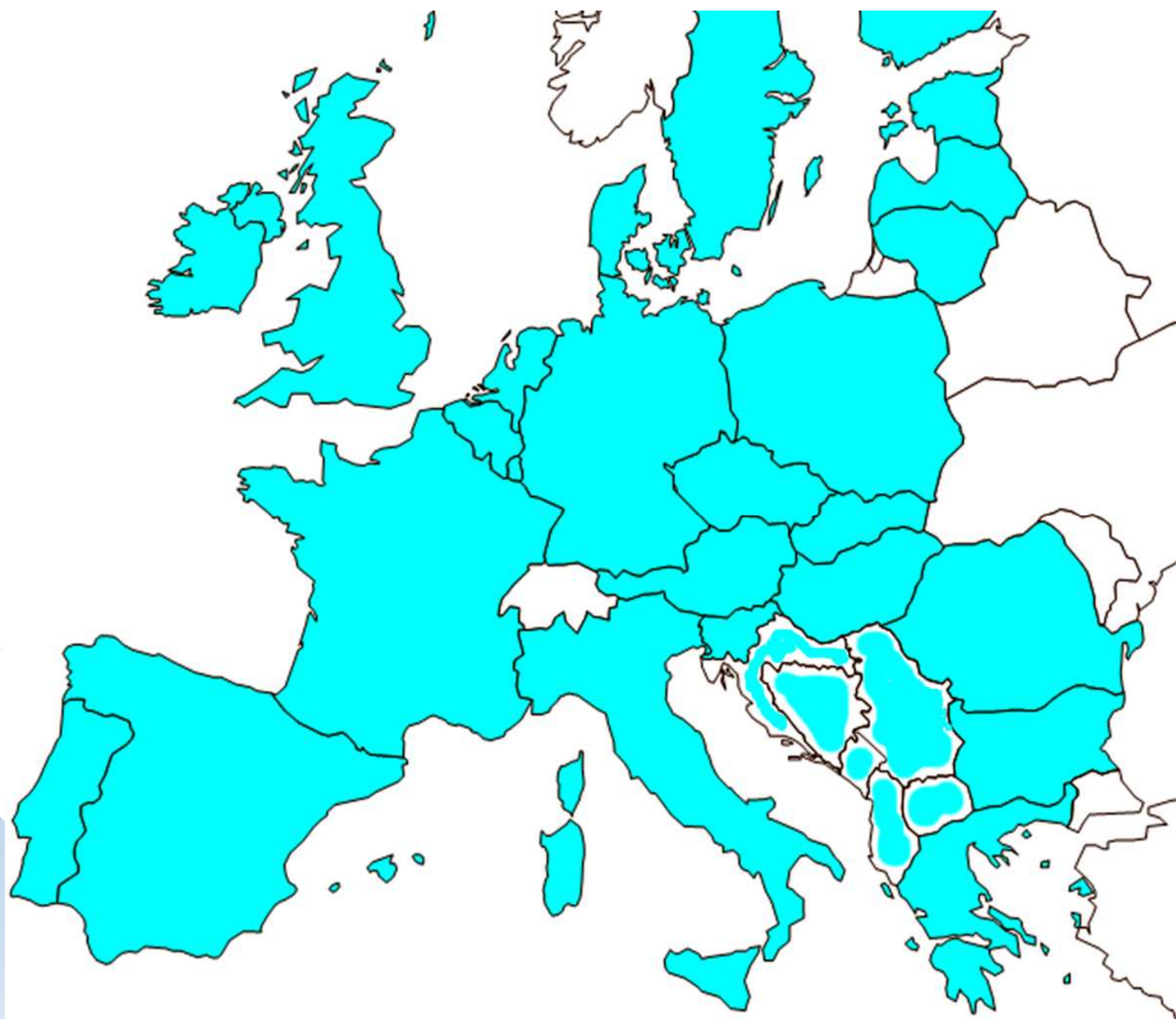
+

AT, SLO, GR, HU, IT
(сада и **BG** и **RO** спадају у ову групу)

Географски обухват Уговора (2)

Наслов IV

Наслов II

Проширење Acquis-a

- Имплементација Acquis-a
- Прилагођавање институционалном оквиру Енергетске заједнице и специфичној ситуацији сваке Уговорне стране
- **Одлучивање:** простом већином на предлог ЕС

Наслов III

Регионално тржиште

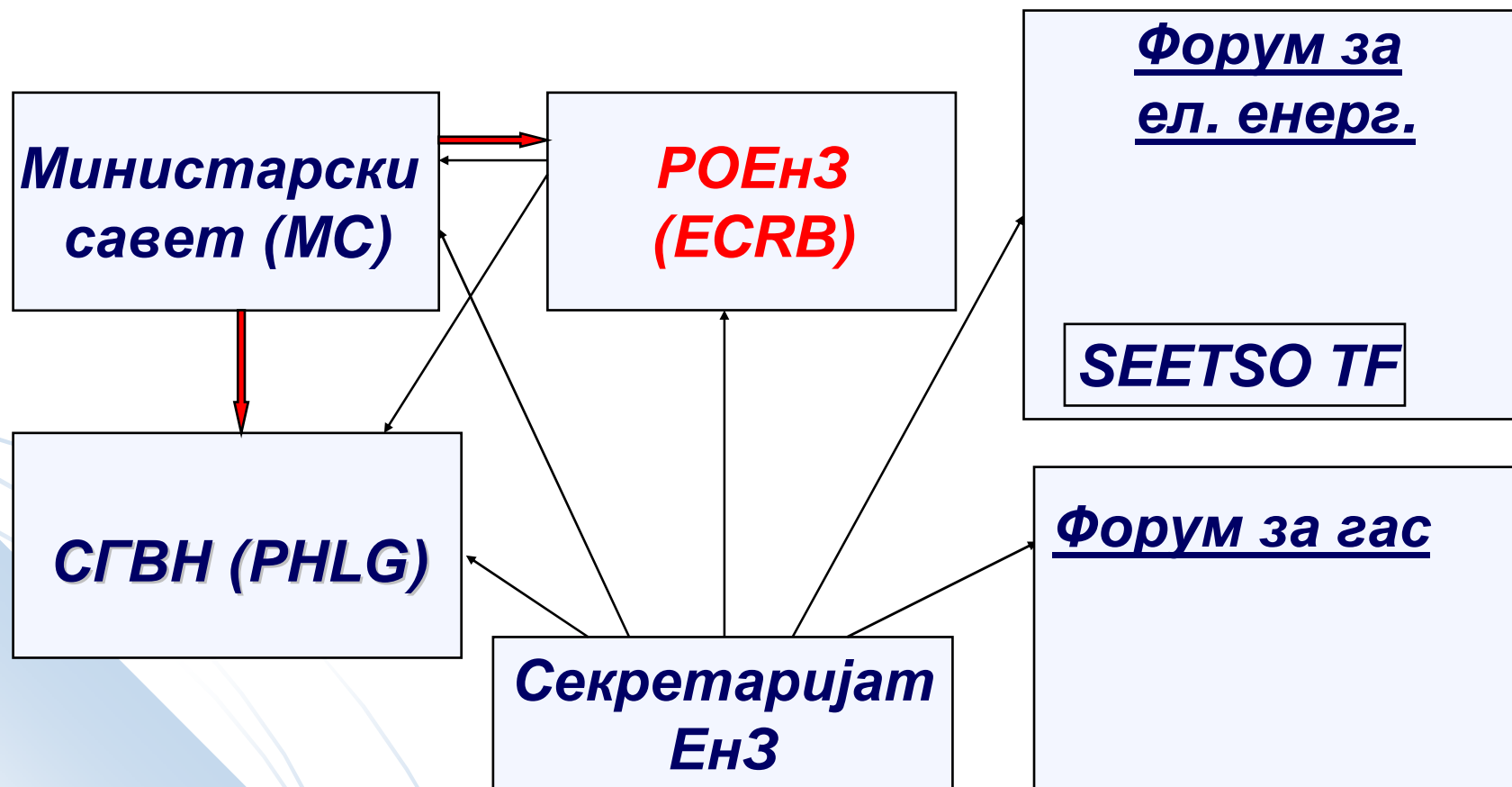
- Јединствени механизам прекограничног преноса/ транспорта електричне енергије/ природног гаса
- Сигурност снабдевања
- Снабдевеност грађана енергијом
- Хармонизација правила тржишта
- **Одлучивање:** 2/3 већина уз позитиван глас ЕС

Наслов IV

Пан- европско тржиште

- Забрана царинских дажбина и квантитативних ограничења увоза и извоза електричне енергије и природног гаса
- Заједничка политика према трећим земљама
- Међусобна помоћ у случају поремећаја у снабдевању
- **Одлучивање:** једногласно

Институције ЕнЗ

СРБИЈА И ЕНЕРГЕТСКА ЗАЈЕДНИЦА- МОГУЋНОСТИ И ОГРАНИЧЕЊА

Разлози Србије за приступање Енергетској заједници

- Политички разлози
- Сигурност снабдевања
- Ефикасност електро-
и гасне привреде
- Допринос привредном расту

Циљеви енергетске
политике РС

Ризици Србије при имплементацији Уговора

- **Животна средина**
- **“Тарифна реформа” - предуслов без кога се не може**
- **Динамика спровођења реформи**
- **Квалитет одлука ЕнЗ**
- **“Реализација шанси”**

АКТУЕЛНА ЗБИВАЊА У ЕУ

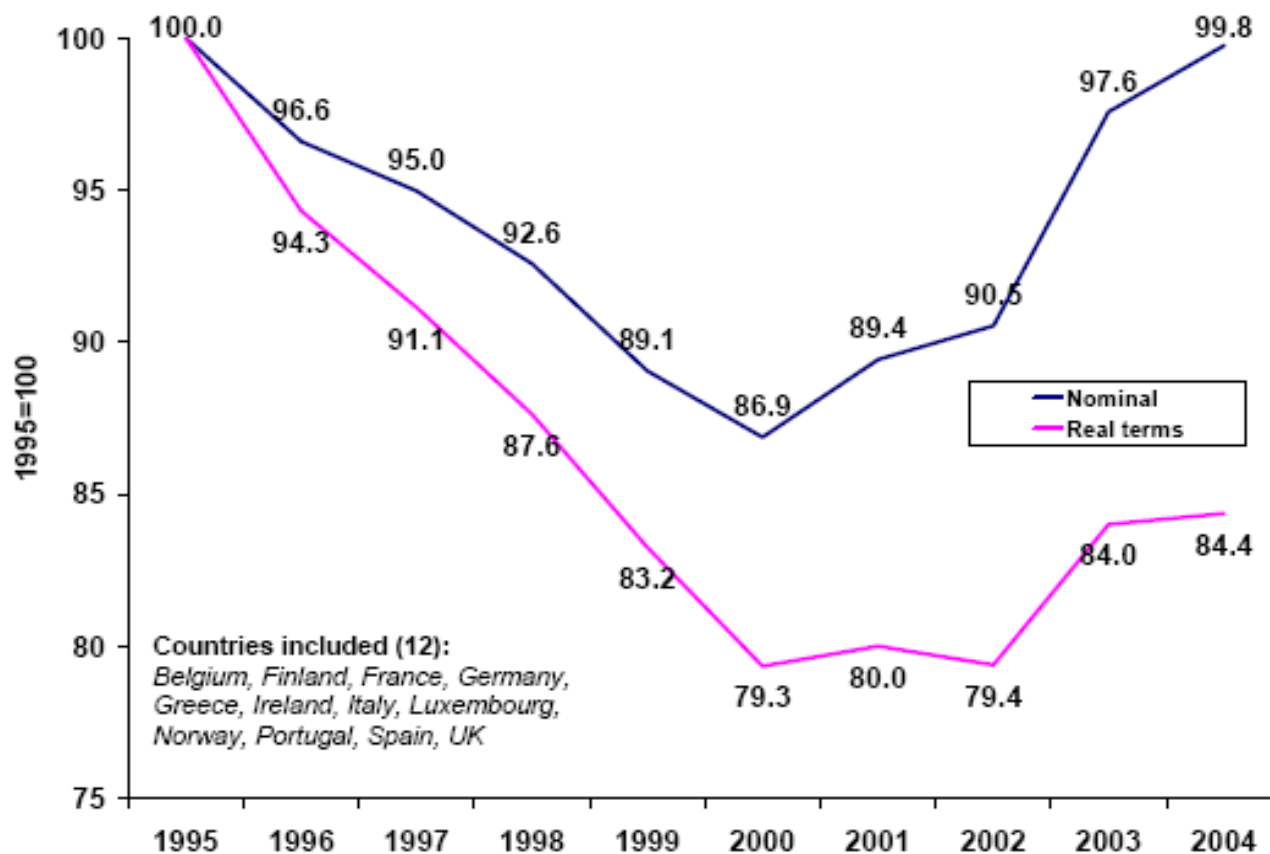

Препреке развоју тржишта у ЕУ

Извештаји DG TREN и DG Competition:

- **Непостојање јединственог тржишта**
- **Вертикално затварање компанија**
- **Недовољни капацитети за прекограничну трговину (интерконекивни водови)**
- **Координација оператора система**
- **Надлежност регулатора**
 - На националном нивоу
 - На нивоу ЕУ

Кретање цена електричне енергије за индустријске потрошаче у ЕУ 1995. до 2004.

Планиране промене у ЕУ

-
- Наставак либерализације националних тржишта (3. пакет енергетске регулативе)
 - Регионална интеграција (регионалне иницијативе ERGEG-a)
 - Координација између региона
 - **Јединствено тржиште енергије ЕУ**

“3. пакет” регулативе

- **Власничко раздвајање**
- **Нови концепт регулације у ЕУ (EREGG+)**
- **Инвестиције у инфраструктуру**
- **Координација оператора мрежа (концепти ETSO+ и GIE+)**

Регионалне иницијативе ERGEG-а

- **Циљ:** интеграција у регионе као корак ка јединственом тржишту
- **Очекивани резултати:** идентификација и уклањање баријера за регионалну прекограничну трговину
- **Активности:** регионална координација ТСО-а, унапређење транспарентности, хармонизација правила тржишта
- **Региони:** 3 регионална тржишта за гас и 7 за електричну енергију
- **Институционални оквир:** ЕС, ERGEG RCC, IG, Форуми, Министарства, заинтересоване стране

АКТУЕЛНА ЗБИВАЊА У ЈИЕ

АКТИВНОСТИ ИНСТИТУЦИЈА ЕнЗ (1)

ел. енергија (Е), гас (Г), социјално угрожени потрош.(П)

- **Е, Г, П-** Надзирање имплементације Уговора
- **Е-** SETSO ITC механизам (обрачун транзита)
- **Е-** Координисане аукције у ЈИЕ
- **Е-** Балансни механизам у ЈИЕ
- **Е-** Отварање тржишта на велико
- **Е-** Приоритетни регионални пројекти (SECI)

АКТИВНОСТИ ИНСТИТУЦИЈА ЕнЗ (1)

ел. енергија (Е), гас (Г), социјално угрожени потрош.(П)

- **Е**- Механизми за подстицање изградње/оптимизација инвестирања
- **Е**- Пилот пројекат- надзор тржишта
- **Г**- Смернице за инвестиције у нову гасну инфраструктуру
- **П**- Меморандум о разумевању
- **П**- Смернице за заштиту угрожених потрошача
- **П**- Акциони план за заштиту угрожених потрошача

УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Завршне напомене

- **Постављен правни оквир за паневропско тржиште енергије**
- **Имплементација “корак по корак”**
- **Кооперација оператора система и регулатора**
- **Управљање променама кључни фактор успеха:**
 - **Национални ниво**
 - **Регионални ниво**
 - **Ниво ЕнЗ**

Хвала на пажњи!

Контакт:

Петар Максимовић

Агенција за енергетику Републике Србије

Теразије 5, V спрат, 11000 Београд

Tel: 011 30 33 829; Факс: 011 3225 780

e-mail: petar.maksimovic@aers.org.yu

URL: www.aers.org.yu